

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 170 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових епосів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім нещільних і руских свят о 5-й год. пополуноч.

Редакція: в Львові, в редакції і експедиції «Руслана» під м. І. п. Д. Мельничка, вулиця Катлицька, перший поверх, в будинку Соколова, в парку Галицькому.

Редакція: в Львові, в редакції і експедиції «Руслана» під м. І. п. Д. Мельничка, вулиця Катлицька, перший поверх, в будинку Соколова, в парку Галицькому.

Рекламу: не вносивши нічого від праці. — Оголошення спеціальні: по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і привітання: донесення по 30 с. від стрічки.

Чи буде зміна системи в Росії?

(X) Весь світ політичний був вельми зацікавлений, хто стане в Росії міністром внутрішніх справ після убитого страшним способом Плевого. Де хто думав, що наслідником Плевого стане певно якийсь чоловік з залізною рукою, щоби згнобив усі зворушені живля в російській царстві, і тут висовували імена, київського Кляйгельса, бувшого виленьського генерал-губернатора Валя і т. п. Інші знов сподівалися, що наслідником Плевого стане якийсь вольнодумець, котрий доведе до втихомирення дорогою реформ в ліберальнім напрямі. Таких людей тепер між російською аристокрацією (а головні з тих кругів покликують там на висші становища) вельми мало і ті поусувалися на бік та не мають впливу на публичні справи.

Тимчасом не справили ся ані здогади одних, ані надії других, міністром внутрішніх справ став князь Святиполк-Мірський, чоловік в повній силі життя, бо числить що йно 47 літ, і походить з старинного роду Руриковичів, а за Плевого був шефом департаменту поліції а також генерал адютантом царя. Дотеперішні відзиви дневників характеризують его яко чоловіка без виразного напрямку. Але коли вірити вістям, що на іменоване Святиполк-Мірського мала вплив цариця-мати, то з сего можна здогадувати ся, що не перевів ся ще зовсім вплив Победоносцева. Особисто має бути кн. Святиполк-Мірський чоловіком лагіднішою вдачі, як такі н. пр. Плеве, Кляйгельс, Валь і т. п., і задля того Плеве мав его позбути ся з начальства департаменту поліції, позаяк не надавав ся ему до его грізного і строгого напрямку. Запевняють також, що цар мав поручити новому міністрови обходити ся обережнішою з инородними народностями в Росії. З сего висновує ліберальні жидівські дневникарство надії, що тепер скінчить ся гноблене жидів в Росії і настане лагідніша система.

Ми однак думаємо, що дотеперішня система політична в Росії зовсім не змінить ся. Передовсім се вже характеристично, що міністром внутрішніх справ настановлено генерала, як взагалі дуже часто на такі визначні становища покликують генералів, бо навіть міністра просвіти настановлено генерала, позаяк генерал все повинен знати і уміти. Вже та отже одна обставина, що міністром внутрішніх справ став генерал, вказує, в яким напрямі буде йти дальша управа державна. Вправді она імовірно втратить трохи із сеї жостокости, яка проявляла ся за Плевого, однак не можна заманювати ся надіями на якусь зміну системи в ліберальнім дусі. Давна бюрократична система буде тривати дальше, а то тимбільше, що Росія задумує мимо так некорисного вислідку дотеперішньої війни з Японцями вести дальшу війну і на зарік, а серед таких обставин не має чого сподівати ся яких небудь змін системи. Росія очевидно ще мусить перей-

ти дальші фази внутрішніх потрясень, чашу горести мусять ще доповнити страшні катастрофи на східно-азійській боєвищу, поки там дійдуть до того зрозуміння, що виною всего того є внутрішня система державної управи, котру треба конечно змінити.

Такої зміни не переведе князь Святиполк-Мірський, він до того не має ані сили ані вдачі, а колиб він лише промовив до рогу для своїх наслідників в тім напрямі, щоби сї відтак могли забрати ся до конечних реформ, то се вже був би певного рода успіх. Особливо ж із становища українського нема чого сподівати ся кращих часів задля зміни в міністерстві внутрішніх справ. Тут остане все по давньому, але прийде час, що і в тій області зрозуміє державна управа конечну потребу зміни системи у власнім своїм інтересі, але поки там дійдуть до такого зрозуміння, то ще чимало води в Дніпрі утече.

ДОПИСЬ.

З Косівщини.

(Як дбав бувший староста косівський о школі).

Бувший староста в Городенці Страссер мав, як було в часописах подано, застрілитись з приводу браку 14 тисяч в касі ц. к. ради шкільної окр. в Городенці. Покійний був товаришем шкільним від найвищих клас п. Сабата, колишнього старости косівського. З тої причини я хочу освітлити прихильність до школи і сего старости але з иншого боку.

В Ростокіях був учителем п. Гарматій, а що він добре учив діти і читально «Просвіти» нам заложив, то треба було его належнє wynagrozić! На plenarnem posiedzeniu c. k. Rady szk. postanowiono Pana z» względów służbowych przeniesić na posadę nauczyciela przy szkole jednoklasowej w Hołowach, де не то, що давнові не чути, але і рідко коли освоєний когут закукурікає. Діялось се відай 1899. р. Опорожнений шкільний будинок казав Сабат чим скорше через з а р о т н і е н і е перестроїти на кошари для жандармерії podwaliny przy wyborach Filipa — podwaliny ekwizenції Сабата. Від того часу до сего дня ходять охочі до школи діти з Ростік з нараженням жита через Черемон, одні до Ростік буковинських, а другі до Підзахарича.

«Ще більшу дбалість виявив п. Сабат для школи в Устеріках. Громада Устеріки і Бервінкова вибудували ще в 1895 р. шкільний будинок. Сабат не мав нічого шильнішого, як вустити до будинку шкільного чим скорійше свою родрог-у, жандармерію, хотя для сях могли в місцевости аж три корчми ту саму прислугу віддати. О посаду учительську в Устеріках були би сейчас старали ся, бо Устеріки одно з найкращих місць кліматичних в Галичині. Через чотири роки, можна легко догадатись, з чимі вини, не обсаджували посади. А коли подалась якась учителька, від неї домагались, щоби учила катем, бо kłopot z żandarmeryą, — kontrakt wynajmu aż przez ministerstwo zatwierdzony. Описля була свого часу згадка в «Руслані», що через школу в Устеріках мало не прийшло до виміни пот межі міністром оборои кравею, а ц. к. радою шкіль-

ною кравею. Та якось тото полагодив мирово Ексц. Filip.

Колиж вкінці стало на тім, що жандармерія мусить будинок шкільний опустити, оказалась зараз потреба його репарації, а тут нема ні шельюга в касі шкільній, хотя жандармерія заплатила за 4 роки чиншу 1000 зр. Tymczasowy przewodniczący rady szk. m. в Устеріках звертає ся до rady szk. okr. Ся признає на pokrycie bieżących wydatków 174 złr. 3 ct. і zarazem wzywa uprzejmie przewodniczącego, aby zażądał ponownie (a від чого ц. к. староство яко власть?!) pisemnie od naczelnika gminy w Uścierykach i Berwinkowa złożenia udokumentowanego rachunku z użycia pobieranego za wynajęcie budynku szkolnego czynszu, zaś gdyby dotyczące Zwierzchności do tego zarządzenia nie zastosowały się, doniósł o tem c. k. Radzie szk. okr., która w tym wypadku wyszła na koszt wzmiarkowanych Naczelników gmin komisję na miejsce! Комісія і до пенсіонованя п. Сабата не було видко, хотя предсідатель ради шк. окр. в Устеріках часто писав і виказав grube niewłaściwości.

Предсідатель зажадав зложеня рахунків — і дїстав от take:

Odnosnie do pańskiego pisma z dnia 9/12 1899 przedkładaм poniżej wykazany rachunek z pobranych czynszów za koszary od c. k. żandarmeryi, a to za lata: 896, 897, 898 і 899, który to czynsz roczny był wysokości 250 zł. w. a., а przytem nadmieniam і to, że budynek ten budowany był na szkołę wspólnie z gminą Berwinkowa, а że gmina na zakupno gruntu pod budynek і на budowę tego z trzecią częścią się do tego przyczynила, przeto rokrocznie за powyższe lata і трzecią (część czynszu pobrała. — Utrzymaniem niniejszego budynku zajmowała się tylko gmina Uscieryki і Berwinkowa, jako też wszelkie reparaцыe po dzień niniejszej daty uskuteczniła, а w celu wynajęcia tego domu на koszary dla c. k. żandarmeryi в ничем не была од нікого przestrzegana, а nawet przelożone Władze в tej mierze przechylnemi były і przez to czynsze з tego pobierane preliminarowane były jako zwykły dochód gminny і takowy jako zwykły rozchodowano, з których rachunek rokrocznie przez delegatów Wydziału powiatowego sprawdzono а w aktach podpisanych і в dzienniku administracyjnym з pobranych czynszów на wydane reparaцыi і utrzymanie powyższego budynku figurują następujące, а to:

1) w r. 1896 (будинок що йно виставлений) wydano на reparaцыe powyższego budynku	335 zł. 85 ct.
2) w r. 1897	220 „ 29 „
3) w r. 1898	114 „ 55 „
4) w r. 1899	124 „ 9 „
Razem	794 „ 78 „

resztę zaś dochodu з powyższego czynszu wydatkowano на inne rozchody gminne. (Так найдіпше — чисто по косівські!) Uścieryki 12/12 1899 Iwan Droholiek naczelnik gminy p. me Schreiber; печатка громадска.

Ц. к. Рада шк. окр. в Косові загрозила під 2/10 1899 ч. 1621 wysłaniem komisji на miejsce на koszt naczelnika, та якось naczelnik не дуже наполюхав ся, коли рада шк. окр. під 2/200 ч. 351 пише до него так: Do Zwierzchności gminnej w Uścierykach. Niniejszem potwierdzam odbiór kwoty (250 K) dwieście pięćdziesiąt koron, nadesłanych tu sprawozdaniem tamtejszym з dnia 13. lutego b. r. l. 24 а zarazem wzywam Zwierzchność gminną, аżeby pobrany в latach ubiegłych czynsz dzierżaw-

ny za wynajęcie budynku szkolnego na koszary c. k. żandarmerji, a według sprawozdania przez Iustratora Rady powiatowej wynoszący kwotę 999 złr. 40 ct. w trzech rocznych ratach zwróciła na moje ręce tamtejszemu funduszowi szkolnemu miejscowemu, bowiem w przeciwnym wypadku kwota ta będzie wstawiona z urzędu do zwrotu do preliminarzy gminnych Uścieryk i Berwinkowy. (Kowal zawniwił... a ty громадо плати! I бачу громада поплатила!) Radzie szkolnej miejscowej w Uścierykach udzielałam do wiadomości. Przewodniczący c. k. radca namiestnictwa (ліхо би ми стояли, як би кождий radca в подібній справі так radził!) i starosta Sabat.

Япансько-російська війна.

Япанські пляни.

Фантастичні пляни про виперте Росіяні з Манджурії очевидно остигли у Япанців по відношенні, який найшли дотепер в російській армії далекого Сходу. Владивостоцький дописувачель «Нового Времени» на підставі япанських часописий і розмов з япанськими посланниками, пояснює япанські пляни в сей спосіб: Головну свою силу Япанці добачують у флоті, на яку вложили найбільше видатків. Навмисне зачали війну, коли лучила ся спосібна хвиля замкнути порт-артурску флоту і відтяти її від владивостоцької підстави, бо се їм дозволило перекинути армії до Манджурії. Здобуте Тюренчину і Кінчав улекиши їм морські і річні канонірки. Завдяки владію над морем здобули найдогіднійшу для себе підставу в Інкав. На ріці Ляо також плавають япанські канонірки. Флота є підставою всіх їх ділань. Тепер Япанці хотять Росіяні відохати до Харбїну, щоби віддалити їх від Порт-Артура і загорнути там російську флоту. Коли Порт-Артур упаде, балтійська флота не буде могла нігде оперти ся на Сході. Тоді Япанці наміряють заняти Камчатку, Командорські острови і Сахалин, богатий рибою, нафтою і углем. Коли відтак Росіяні на суші зберуть більші війська, Япанці уступлять на Корею і до Порт-Артура та Дального, а сих Росіяні не будуть могли здобути без флоту. В укріпленій Кореї Япанці будуть мати 400 тисяч війська. Чисельна перевага в таким случаю не принесе Росіянам користі, коли не будуть мати флоту і Росіяні згодить ся на мир, оставляючи собі Манджурію, а віддаючи Япанцї Корею, Сахалин, Камчатку і Порт-Артур. — Коли сї пляни дійсно намірені Япанцями, а в они вельми правдоподібні, то тоді зовсім унадає ся покритика, під якою Япанці розпочали війну, іменно, що немов то в обороні справедливости

ішло їм о евакуацію Манджурії Росіянами і зворот її Китаєви.

Нові в'сти.

Знов супереччі в'сти: Morning Post доносить з Чіфу: Після наспілих вісток, генерал Зазулч, який з 5000 армією находив ся на полудне від ріки Гун, дістав ся з 3500 вояків до япанської неволі. Зазулч є тяжко ранений. — Натомість ген. Куропаткин телеграфував вчера до царя: Я не одержав жадних справодань про борби в дни 12. с. м. Неуритель не виявляє рухливости. На полудне від місцевости Баніудза, в віддаленю 36 кілометрів на полудне від Мукдену, завважано табор япанського відділу. — Але еще вчера наче deus ex machina довіс N. Wien-Tagblatt, що Япанці заняли вчера (отже 12. с. м.) Мукден! — Echo de Paris доносить, що правительственні французські круги уважають відворот Куропаткина до Ёнтай стратегічним подвигом першого степеня і рішило, щоби сей відворот був предметом викладу у французских воєнних кругах. Парвські диевники доносять також, що Алексєєв подасть ся тепер до димісії і що цар прийме сю димісію.

НОВИЦК П.

— Календар. В четвер: руско-кат. Маманта, Йоана; рим-кат. Нікодема. — В п'ятницю: руско-кат. Антима, Теоктиста; рим-кат. Людмили діви.

— Два нові герої. Як ми предсказали, «Ділови» треба було тільки пратоки до «полеміки» над справою «всенародного» віча, щоби не дати упасти славі того подвигу, якого ніхто не бажав і не мав на думці та який і тепер готов був потонути у величчї власної епізодности. У відповідь на наші статі, «Діло» боронить ся звичайним своїм оружем: ординарною лайкою, клеветами та інсинуаціями. Не будемо відповідати тим штубакам, котрі не мають поняти навіть про «дневникарську приличність», яка хотий стоїть богато поза товариською, то всеж таки мав свої границі можлиности. Однак мусимо запротестувати тут, що ми не мали і не могли мати жадних денунціаторских намірів (на кого?!), ані запобігання ласк польских верховодів (яких?!), ані не ставмо в однім ряді з «Галічанцями», Дієнік-ами та Slow-ами — а всякі дотичні інсинуації «Діленька» клеймимо як низьку клевету. Ми обговорили справу з народного становища, осудивши підношені клячі на вічу як небезпечні для нашого народу і его політики. Натомість «Діло» хоче маловажний епізод хвилевої і майже припадкової демонстрації роздути до «всенародних» розмірів. В тій цілі і творить вже нових героїв «уличної політики» з ин. Загайкевича та Цегельського, даючи їм місце до відговіди против нас «на алоці о утечі перед поліцаїми». Не даром

се «уличні герої», коли відповідають навіть на алозії! Отже послухаймо їх опису власних героїств. Перший з них пише: «Автор згаданої статі «Руслана», котрий з ц. к. поліцею має так близькі зносини (безличність — Ред.), що знає, що в офіціальних протоколів є зазначені, міг би также і про се у тих конфідентних собі «офіціальних» кругів дізнатись, що від початку демонстрації до самого її кінця я оставав дословно в першій ряді походу і wraz з кількома иншими особами я найперший мав приємність зустрінутись із шаблями поліцейскими. Доказів на се не вважаю за відповідне на отсім місци наводити, можу їх однак «Русланцеві» в цілях дальшої денунціації (друга безличність — Ред.) и-дати. І тому повисше наведений висказ «Руслана» п'ятую отсім публично яко крайно підлу клевету (трета безличність — Ред.), гідну автора, що її писав. Володимир Загайкевич. — Другий «уличний герой» так пише: «До повисшої заяви т-а Володимира Загайкевича прилучаю ся в цілости з тим, що вправді я не мав чести і приємности йти поруч з т-ем Загайкевичем в першій ряді походу, все таки через весь час демонстрації, я головно в часі атаку поліції я находив ся в перших его рядах, стрінув ся з поліцайским п'ястуком (яка честь! — Ред.) та з кінськими хрпами (!) і мав нагоду, wraz з деякими иншими особами, ухоронити від поліцейских побійв одного священника і одну паню — що все булоб неможливе, колиб я «за плечі других ховав ся». Імен сих осіб, хоч як би се «Русланові» і его видавцеві в їх денунціаторским деліріом було пожадане (ідіотизм — Ред.), наводити — розуміє ся не можу. В виду того ще раз п'ятую поступок «Руслана» і автора згаданої его статі як нікчемну клевету, тим більш нікчемну, що доконано єї з повною свідомостию брехні і з пересвідченем про обмежену з огляду на бравших участь в демонстрації наших свідків можлиність оборони перед сею клеветою з нашого боку. Льонгин Цегельский. — Не дивуємо ся сему стилю і сій інсинуації п. Цегельского, бо сеж постійний і видний член редакції «Діла». Коли ми ужили висказу, що провідники «поховали ся» перед поліцаїми, то в відношеню до того, що арештовано священників, женщину, академіка, ученика, інтролігатора, але жадного — політика і бесідника з Фільгармові! Тож тлько сьмішним може видати ся, що ті два проагатори «уличної політики» виступають тут ні з того ні з сего з перехвалками власних героїств. Але ті панове вже надто навикли до ріль «Філіна з конопель», щоби зміркували весь комізм такого виступленя.

— Вибір сеймового посла у Львові відбував ся під клячем двох кандидатур, позаяк др. Лілієн заявив, що не буде кандидувати. Вшепольська кандидатура д-ра Гломбінського, мимо его личної агітації за собою і підпертя Slow-ом polsk-им з цілим апаратом накидуючої ся реклами — стоїть слабо супротив поважної та всіми постановними і не шовіністичними кругами підпираної кандидатури д-ра Яна Дзівського, віцепрезидента апелляції. Є се чоловік тихої праці і фахової науки, який власними силами дійшов до високого становища і загального поважання, однак ніколи не висував ся наперед та в публичнім

Сильвестер Яричевский

Неправдива невістка.

(Конець).

Люди старого покрою ходили всяку неділю й сьвято до божого дому й слухали грімких проповідий великоміських духовників. Там падали тяжкі удари на голови заблудших овець, що рвуть ся до якогось поступу — до сьвітла, а між тим вертають взад, в державу темноти і диявола. Там праля ся новочасні бруды, що походили з впроваджуваня нових звичаїв, обичаїв. Там духовник змивав голову цілим корпораціям, політичним партіям і їх представителям, гавбив нові стремління, вриациї, інституції, кидав по сотний раз анатему на цивільні подружя і на вільну любов і на «ідеали» комуністів. Як страва старого смакуна заправлена потрібними корінями — так проповідь великоміських духовників повна була всяких сильних зворотів, термінів, зручних порівнань, щоби розбивати серця закаменілих грішників, як тараном мури.

І она — тота «невістка» терпіла в такі дні багато. Вели єї в церков, де мусіла серед таких проповідий знести на собі докірний позір очий своєї «нової мами». Стара дама забувала в ту хвилю про сина, а тямала тільки про тота, що его зловила в сїти любови і привела до гріха.

Гріх! гріх! гріх!...

Прийшли до дому і бачили спляче втілене гріха. — — — — —

Кільканадцять місяців минуло з того часу, як помер він, а его любіє тяжко було жити від дахом родини коханого небіщика.

Докори ставали що дня більше неunosимі. Докоряла стара, підсмішкував ся він. Чи про сина забули? Чи слова і бажаня его — те передсмертне горяче бажаня — стратили у них вагу?

Не забули про сина — ні, пам'ятали, але як?...

Тота дивна мерзість, тота мерзість!.

Поврип, пововли затрачували ся важкі, ясні спомини про его особу, затирали ся контури его духової постаті; сила привязаня — чи більше як привязаня, що перше тягла, як магнетична підкова голку, їх серце до него — ослабла; его ціле обличчя, сияюче для них давнійше самими гарними прикметами, віддаляло ся від них що раз і раз дальше, в якусь глибину. Зістала пам'ять така, якою тямить ся, що була дома якась важна посудина, пропала, зникла десь і тепер єї немає...

До того що дня справи, справи і справи. Вічний рух, вічна погоня за грошем. Для кого? Чого?... Так... Сеж у великім муравлиску людскости...

Старий пан насмішкує ся над нею — над «неправдивою невісткою». Хлопя вже трохи підбігає, кричить, аж лящить в ухах. Невістка заробляє лекціями французского языка на дівчину до дитини, щоби все держала в порядку і на явші річи, потрібні таки їй самій і малому.

Так звеліла стара.

Вона привикла їх для себе називати «ста-

рий і стара». Хотий вони доверва в сніг самого красного віку. Але небіщик їх так називав, то й она привикла уживати для себе того названя.

Тяжко жити, криво дивлять ся на неї. І властиве єї становище — глупе. Залюбилась в богацім сиві, дала ему зробити з собою, що була воля, він умер — значить конець трагедії. А то — насіла на дарк его родні. Зле, негарно... Занятя потратила, які мала, живе на їх ласці. Брідко!...

Не цілком на їх ласці, вона заробляє. Але все таки сидіти в них ніяко. Вони помітують нею — а вона преці людина.

Так — заблудша — покинена — а тепер погорджена і все покидувана людина. Що?...

Вона его прокляне, бо він ту причина єї недолі і встиду! І що з того, що прокляне — не верне ся давне!... І кого прокляне? Єго, що так любив і якого вона так любила і ще любить?

Ні, ніколи. Вона й сама винувата, вона винувата!.

Але вони! Вони тэ — нелюди! Такі злі, зямні, як гадюки — безсердечні. Забули про сина, про єдиноого. І як обходять ся з нею! Нелюди! нелюди!

Що-о-о?... Ні — то цілком звичайні люди — рухаві — пильні — роботяці — практичні — холодні — в потрібі веселі для себе — вихованці — збирачі того скарбу, що зоветь ся мамоною — а передовсім люди великоміські. От, що вони!

А вона, дурна, не порозуміла їх серця, їх душі...

Вона не пізнала «старого». Прецінь і ему

жито не брав голосної участі. Се резервово до-теперішнє становище подало єму можливість ви-робити собі ясні і справедливі погляди на по-требу краю, і що найбільше нас дотичить, на цілість руско-польських відносин. Магістрацка кліка старає ся всіма силами поперти єго про-тивника і на рекламних плякатах виписала єя in grece, як виборчий комітет, поручаючий ви-бір вшехпольського представителя д-ра Гломбін-ського. На жаль находимо між тям сонсом також імена кількох міщан-Русинів, котрі не зуміли оперти ся вшехпольському терророві. Русини не-хай підпруть енеогічно кандидатуру д-ра Яна Дилевського, щоби не дати вдерти ся до союму вшехпольському крамольникови і не по-винні безчинною абстиненцією видавати собі сьвідомства безсилности на вір львівських соці-ялістів і безчинно приглядати ся вправді неімо-вірній, але все таки можливій побіді вшехполь-ско-магістрацкої кліки.

— **3 Ходорівщини** доносять нам: З нагоди ювілею Непорочного Зачатя Пр. Діви Марії від-будуть ся богомольні походи з процесіями до каплиці Матері Божої в Бориничах дня 21-ве-ресня с. р. на Різдво Пр. Діви. На обхід юві-лейний, як зачуваємо, має прибути ВПр. о. Офі-циал А. Білецький зі Львова, котрий поблагосло-вить статую Непорочного Зачатя Пр. Д. Марії, поставлену над керницею в Бориничах на па-мятку 50-літнього ювілею оголошеня того до-гмату.

— **Скликанє сойма.** Wiener Ztg. оголосила ці-сарський патент, яким скликано сойми: Каринтія і Шлесія на день 19. с. м.; Сольногорода і До-лішньої Австрії на 20. с. м.; Гориції і Істриї на 21. с. м.; Сирії і Моравії на 26. с. м.; Країни на 27. с. м. Галичини і Передарулянії на 30. с. м.; Австрії горішньої на 3. жовтня; Чехії Даль-мації на 6. жовтня; Буковини на 10. жовтня. Сойми в Тироли і в Триесті зберуть ся пізнійше.

— **Пожарний «Сокол» в Котівці** гусятинського повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **Нерівна мірна.** Кравчий виділ з призначе-них соймом 6.000 К на запомоги «Соколів», уді-лив польским «Соколам» 5.700 К запомоги. Ру-ський «Сокол» у Львові, який заснував досі 150 філій пожарних по селах і місточках та що на-дїлі і сьвята вислав по кількох інструкторів на пожарні курси в найдальшій стороні краю, ру-ський «Сокол» у Львові, який мимо тяжких пе-репон задля браку фондів удержує учителів до веденя кількох курсів гімнастики і взагалі про-являє о много хосеннійшу діяльність для краю, чим всі польські «Соколи» разом — той руский «Сокол» одержав немов на сміх марних двіста корон запомоги. З чотирнадцяти філій гі-мнастичних руского «Сокола» одна одинока в Ста-ниславові одержала 100 К запомоги. Так вигля-дає в практиці польска фраза про «засіяне в фундушф публічних руске целє і урж-вденєя в мєре жечивістей потшеби».

— **Краєва рада шкільна** перенесла мж инши-ми отенх учителів і учительки: Ванду Хован-цівну з Гусятини до Нового Торгу, Анну Пісецьку з Підгаєць до Заболотова, Кароля Ноца з Низь-ка до Гусятини, Катерину Німцівну з Хоростко-га до Середопільців, Франца Суляницького з Тор-

видай впадо в око єї біле личко, сьвіже і ніжне як альпейскі рожі...

Ага, і тому він єї так переслідув і за нею — слідкує... Зрозуміла...

Все гідке — потворне, а прецінь і таке — звичайне. — — — — —

Забрала хлопчика, позбирала свої річи, пі-шла жити до старого, самотного отця. Утїшвили ся тесть і теща, бо позбулись «гріха» з хати. Тесть позбув ся покуси, за катрою трохи жалу-вав, але стало ся...

Пару літ працювала бідна вонюта. Пере-несла ся з отцем знову на дальше передмість, де таньше. Заробляла на отця, дитину й себе, бід-ними лекціями і — звичайна історія — хо-рувала.

Раз перестудила ся, бо зима була холодна і болотняста. Черевики перемокли. Слабе здоро-вля не видержало, захоріла.

Написала «до них» письмо вже тоді, коли чуда за плечима смерть... Паньство прїїхали, заклакали над єї недугою, забрали хлопця до себе, старого дали до бідних людей в опіку за яку там заплату...

А «грїх» ходить до школи. Часто єго бачу: веселий, усміхнений, вдоволений.

Видко — за гробу благословить єго рука молодого, незнакомого єму батька...

Відень, 1898.

ского до Білобожниць, Стан. Сьвіщевску з Круп-ска до Струтина вижого, Марию Кітиньску з Угерців незбито, до Черлян, Ілєю Балаша з Гли-бівки до Биткова, Кат. Гайду з Пашової до Ра-кової, Павла Климка з Полянки до Завадова, Петронелю Терлецку з Райтарович до Билич, Чеслава Бельовского з Пасічної до Райтарович, Конст. Мацюха з Торгова до Довгого.

В стан субочинку перенесені: Генриха Гон-севичівна учит. в Самборі, Феликс Срочинський учит. в Бистровичах, Марія Кавецка учит. в Пе-карах і Франц Гудикевич учит. в Скотниках.

— **Вісти з Буковини.** В кіцманській гімназії прийнято до I класи 103 учеників. З них припа-дає 59 на Буковину, а 44 на Галичину. Після віроісповідань є: гр.-кат. 43, гр.-пр. 42, римо-кат. 9, Жидів 9; а після рідної мови: Русинів 86, Німців 11, Поляків 4, Чехів 2.

Черновецка «Буковина» пише: «Галицка краєва рада шкільна придумала спосіб, якби за-радити еміграції учителів на Буковину. Ото она жадає від бувших стипендістів звороту стипен-дії або відслуженя в Галичині шість літ. Звер-таємо на се увагу галицкого учительства з тим, що нікто з тих, що побирали в Галичині сти-пендію, а не відслужили за неї шість літ, або не звернули єї, не може одержати на Буковині посаду. Галицкі газети зводять подати се до відомости тамошних учителів-стипендістів, щоби не убігали ся на дармо о посади на Буковині, бо не одержать їх, ба ще й виставлять себе неопотрібно на різні секатури в Галичині. Зара-зом додаємо ще раз, що без матури сем. учит. нема вже місця на Буковині».

— **3 манджурского боевища.** Суботнійний N. W. Tagblatt доносять: Вчера рознесла ся чутка, що капітан генерального штабу гр. Станіслав Шептицький, висланий до головної російської квартири став ранений. В тутешніх (виденських) кругах міродатних ще не одержали денеш, яка-б доносила про зраненє гр. Шептицького. Однак певняком є, що гр. Шептицький вже нераз був наочним сьвідком більших битв та що раз на-віть ранено при єго боці козака і мабуть до се-го відносить ся чутка про раненє гр. Шептицько-го. Гр. Шептицького приділено підполковникови, якого вислано до російської головної квартири, і він разом з ним виїхав на боевище. По битві над Ялю і по відвороті через Фенвагчен до провалу Феншулія гр. Шептицький дістав ся до дивізії забайкальских козаків під генералом Реннекамфом, яка творила ліве крило росій-ської першої армії. Задача єї дивізії було недоусидити аби ген. Куроки, окружив російскі позиції. Гр. Шептицький був в неодній битві, які звела та дивізія козаків, а пізнійше брав участь в битві під Сайматає. Опісля гр. Шеп-тицький переїхав до корпусу Штакельберга на заході і був при 2. бригаді 35. дивізії піхоти під генералом Гласко. Там був сьвідком битви під Вафанку. Разом з посуваючим ся в зад корпусом Штакельберга дістав ся гр. Шептицький до головної сили російської армії і перебув якийсь час в начальній квартирі ген. Куроаткина в Ля-онїї, потім одержав дозвіл знова виїхати на бо-єву ліній. В товаристві одинокого козака-послу-гаца виїхав гр. Шептицький на полудне; від Ан-ніпом, на початку 12-денної битви коло Ляо-ну, козак-послугач потерпів рану від кулі. Здає ся отже, що гр. Шептицький був на області бит-ви, подібно як австро-угорскій аташе бар. Гіель, котрий в війні зрєчко-турецкій брав участь в битві під Ларіссою. Незвычайна підприємчивість, яку гр. Шептицький проявляв при кожній нагоді, звертала увагу командантів російских війск, ко-трі мали нагуду єї бачити і здобула їх безгляд-не признание. Між иншими ген. Реннекамф за-осмотрив звіти вислані гр. Шептицьким до гене-рального штабу у Відні, замтками дуже при-хильними для гр. Шептицького, висказуючи ся про него, як про «відважного, інтелігентного і разважного офіцера». Гр. Шептицький — кін-чить N. W. Tagblatt — є братом львівського Ми-трополита; як нам звідаем телеграфують, не звісно там нічо про раненє гр. Станіслава».

— **Міліони Крігера.** Перед шести роками роз-бив ся при розі Відаль на побережу краю Зулів шведскій корабель «Дорота», на яким, як ходи-ла чутка, мали укрити агенти трансвальского правительства 120.000 унцій золота, аби їх пе-ревести до полудневої Америки. Від сеї хвилі було пять виправ, які наміряли відшукати сей екарб. Якийсь Вард Галь, дізнавши ся про той екарб в Йогансбургі в р. 1900, заключив угоду з натальским правительством о власність, жер-твуючи єму 85%. Винаймив корабель і нурків та поїхав на місце катастрофи. Однак корабель розбив ся, при чім згнуло двох Европейців і чотарох Кафрів. Галь вибрав ся в другу подо-рож і дістав ся на те місце. Там віднайшов за-толений корабель, але неприхильний вітер не дозволив єму робити довших розслідув. І ще три инші виправи були безуспішні. Тепер вирушила нова виправа на кораблі «Пінгвін», щоби від-найти єї міліони. Але над нею зависла якась мара нещастя, бо отсе, як доносять телеграми, «Пінгвін» розбив ся, а 25 осіб стратило життя. Міліони Крігера, як подають, мають вивозити всего лише 450.000 фунтів штерлінгів.

— **3 залізниць.** Перестанок особовий Сляветін п/О., який лежить на шляху Лявн-Лібоховіц в окрузі ц. к. Дирекції залізниць держ. в Празі, уряджений досі тільки для руху особового і пакункового, отворено дня 20. серпня також для руху товарового в ціловозових наборах.

— **IV додаток до тарифи** часть II для пере-возу осіб, пакунків, посилок експресових і псів на залізницях льокальних. Звизка II. Сіть схід-на — 3 днем отвореня руху на залізници льо-кальній Переворск-Бахур (Динів) увійде в жите додаток IV до висше-наведеної тарифи. В єім додатку заміщені поправки і доповненя головно-ї тарифи і кілометровказ для згаданої залі-зници льокальної.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержвану Тов-ом педаго-гічним і присилайте постійні жертви! Вписуй-тесь громадно в члени сего Товариства і вирі-внуйте залеглости. Вписове вивозить 1 К. Пре-нумеруйте часонсьє для дітей „Дзвінок“ і часо-пись „Учитель“, так щоби они могли при біль-шій числі передплатників стати на ще висшій щєбли і відповісти всім бажаням сьвідомих чи-тачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Коха-новского 15 Б.)

— **Дрібні вісти.** Кс. Кароль Крементовский, сой-мовий посол з курії сільских громад яслиского повіта, зложив посольскій мандат. — В Підво-лочисках заводять телефони, які будуть влучені до межиміської сіти. — В Дрогобичи помер Іван Яців, канцеліст повітового виділу, в 62. році життя. — В Бібрці помер Йосиф Сава, учитель, в 25. р. життя. — В Коломиї помер емер. примар заг. шпиталя, др. Володислав Глачинський.

— **3 перемискої епархії.** Ординариятскими від-поручниками в справах сервітутових іменовані: Теофіль Турчманович, декан і парох в Купно-вичах, на деканат комарнянський; Волод. Ле-вицький, завід. деканат. парох в Грондзюві, на деканат жукотинський, Йосиф Котецький, завід. деканата і парох в Лютовскаш, на деканат затварницький, Михайло Миколаевич, декан і парох в Скорморохах на деканат сокальскій. — Увіль-неня від іспиту конкурсового одержали: Семен Лонцький, парох в Зубкові, Михайло Добрянський, парох в Ясениці замковій. — Виставлено на конкурє з речинцем до 10. падолиста отсі парохі: 1) Ветлина, а) Горянка, 3) Береска, 4) Криве к. Тісної, всі в балгородскім деканаті і при-ватного наданя, 5) Рябе к. Тісної, балгородско-го деканату, право патрона починає, 6) Ванів, белзького деканату, приватного наданя, 7) Крав-ско, дрогобичского дек., право патрона починає, 8) Дністрак дубов., жукотинського дек., право патрона починає, 9) Чорна, затварницького дек., право патрона починає, 10) Цариньске, затвар-ницького дек., приват. наданя, 11) Береги горішні, затварницького дек., приватного наданя, 12) Кро-пильники, комарнянського дек., приватного на-даня, 13) Ляшки гостиної, моетского дек., при-ватного наданя, 14) Явірки, мушинського дек., приватного наданя, 15) Розбір округлий, порох-ницького дек., право патрона починає, 16) Топіль-ниця старосамбірского дек., приватного наданя, 17) Хирів, старосільского дек., приватного на-даня, 18) Свидник, старосамбірского дек., приват-ного наданя, 19) Токарня, сянїцького дек., при-ватного наданя, 20) Бутини, угнівського дек., приватного наданя, 21) Явірник, яслиского дек., приватного наданя, 22) Ясель, яслиского дек., приватного наданя. Речинєць розуміє ся в сеї списі, що поданя до дня 10. падолиста мають бути з дотичних урядів деканальних предложені еписк. Консистерії. Поданя незаосмотрені в по-трібні залучники (особливо в сьвідомства з іспи-ту конкурсового) як і такі, котрі би до 10. па-долиста не виїшли будуть звернені безуспішно.

На продаж є два муровані дома в Мшані, при залізничій стації. На жадає можна додати кілька або кільканадцять моргів ґрунту. Близші поясненя уділяє руско-кат. Уряд парохіяльний в Мшані (почта в місці). 110(1).

Телеграми

з дня 14. вересня.

Рим. Австро-угорскій договір з Італією підписуєть десь коло 20. с. м. в Римі.

Відень. Вчера вечером відбув ся у міністра заграничних справ гр. Голуховского равт в честь учасників зїзду дневників. На равтї були всі міністри і численні дипломати.

Петербург. Грецький кн. Юрій прїїхав ту вчера.

Відень. Чутка про заповоненє Іпанцями ро-сійского ген. Зазулича і 3.500 Росин є непра-вдива. Стверджують се всі тутешні дневники.

Берлин. Berl. Tageblatt доносить з Петербур-га, що балтійска фльота не виїхала на далекий Схід, бо по кількох днях поверне до Ревля.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Рахунок Товариства взаємного кредиту «Дністер» у Львові з днем 31. серпня 1904.

Пасива:

1. Фонд резервовий і спеціальна резерва	21.989-10 K
2. Фонд на різницю курсів	3.602-60 "
3. Удїли членські (3126 членів)	123.120-44 "
4. Вкладки на 1698 книжочках (від 1/1 1904 вложено K 705.197-18 — винято K 419-077-70)	1.730.709-40 "
5. Кредит банковий	55.720-— "
6. Сальдо відсотків	50.379-28 "
7. Побрані кошти судові	1.058-80 "
8. Задержані кавці	4.457-56 "
9. Непіднята дивіденда за 1902/3	5.271-68 "
10. Решта зиску за р. 1903.	1.349-46 "
Сума	1.997.658-34 K

Актив:

1. Стан 2823 позичок (від 1/1 1904 удїлено K 473.487 — сплачено K 257.718-45)	1.510.590-90 K
2. Цінні папери	142.193-— "
3. Вкладки в руських Товариствах кред.	146.852-55 "
4. На рахунку біжучім	169.000-— "
5. В щадниця почтовій, Відень	2.069-07 "
6. В готівці	688-90 "
7. Ріжні дебітори	7-19 "
8. Кошти адміністрації	16.257-73 "
Сума	1.997.658-34 K

Львів, 12. вересня 1904.

Дирекція.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Ляйдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Читайте!

Читайте!

Повне видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіта» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано семи днями найдешевший збірник сих творів п. з. «ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА». Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВІТИ» у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подїя з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслава» та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на веліновім папері ви-носить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства «Просьвіти» проф. Юліяна Романчука ма-ють видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спопуляризованя. Перша книжка, яко том I. «Руської письменности», обни-маючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пере-силку поштову долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем гро-ший або за побранем поштовим (Nachnahme).

Позаяк наклад виносить всего 3000 при-мірників, проте просимо спішити ся з замо-вленнями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства «Просьвіти» у Львові, Ринок 10.

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК Французької мови

Часть I. Аprobований для всіх середних жєньских шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 K 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Руськім Інституті для дівчат в Перемшля

Ідьте лишень

на Гамбург!

пишуть своїм крєвним і знакомим тії, ко-трі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпечєнства сьвітову сла-ву. Подорєж від границі пруської до Гамбурга треває лиш 20 годин і коштує 9 злр 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вка-зівок. **До Канади висилаємо наших пасажєрів осібними пароходами,** котрі їдуть просто до Ка-нади, і не треба вігдє пересідати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.

Жадайте наших проспектів і цїнників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руська кореспонденція! Руські урядники!

Фальк & Со.

Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferd nandstrasse

87 (49-?)

Ц. к. упр. гал. акц.

**Банк
Гіпотечний**

Віддїл депозитовий

принймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принймає до пере-хованя пацєри вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджєно подібно як в інституціях заграничних т. зв.

**Депозити сховкові
(Safe Deposits)**

За оплатою 50 до 70 корон річ-но, депозитар дістає в сталєвій касі панцирній сховок до виключного ужат-ку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє май-но або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядженя. Приписи дотично того рода depo-зитів одержати можна безплатно у від-дїлі депозитовім.

Найновійший твір

**Л. Лопатинського
ПАРАЦЯ**

комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичєрпаним йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знат-но галєрию типів у наших народних штуках так з кругів сєлян, як і міщухів. Сьмішність ситуа-цій і характерів розмінена рівномірно між му-жиків і панів, і тому ся комедия надає ся над-звичайно до вистав на читальнях, бо сєлянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії унослідженім недотєпою, але противно має на-году посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сєй твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЄ І ПАШУ

проти огневих шкід

в одинокім руськім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ діквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупі-лярних цінних паперах.

ПОЛІСМ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краввий і каси ошадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР удїляє агєнції господарям, де єще на більший округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві кравківскім; власну провізію від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на руські добродїйні цїлі; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЄНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі «Просьвіти».